

Mjukdelssarkom

Cyklofosfamid

Beskrivning

Ingår i behandlingen av många cancerdiagnoser. Läkemedlet hämmar tillväxt av cancercellerna genom att påverka deras förmåga att dela sig.

Hur får barnet medicinen?

Behandlingen ges som infusion (dropp) eller som tabletter/vätska via munnen.

Biverkningar

- Illamående, kräkning
- Håravfall
- Blod i urinen
- Läkemedlet påverkar bildningen av röda och vita blodkroppar samt blodplättar så att dessa nivåer blir låga

Annan viktig information

Cyklofosfamid kan påverka slemhinnan i urinvägarna. För att skydda dessa ges läkemedlet Uromitexan i anslutning till behandlingen när Cyklofosfamid ges intravenöst.

Vid behandling med Cyklofosfamid intravenöst ges vätskedropp för att hjälpa till att skölja igenom och skydda urinblåsan. Urinen kontrolleras även med urinsticka för att upptäcka och vid behov åtgärda uppkommen irritation i urinblåsans slemhinna.

Daktinomycin (Actinomycin D, Cosmegen)

Beskrivning

Daktinomycin används framförallt vid Mjukdelssarkom, Ewing sarkom och Wilms tumör. Läkemedlet hämmar tillväxt av cancercellerna genom att påverka deras förmåga att dela sig.

Hur får barnet medicinen?

Daktinomycin ges antingen som en injektion eller som en snabb infusion (dropp).

Vilka vanligare biverkningar har medicinen?

- Håravfall
- Illamående/kräkningar
- Blåsor och såriga slemhinnor (mukosit)
- Diarré
- Aptitlöshet

Läkemedlet kan påverka bildningen av röda och vita blodkroppar samt blodplättar så att dessa nivåer blir låga.

Doxorubicin

Beskrivning

Doxorubicin är ett cytostatikum som hör till gruppen "antracykliner". Den förstör tumörceller genom att förhindra fortsatt celledelning i tumören. Används vid ett flertal olika tumörsjukdomar.

Hur får barnet medicinen?

Doxorubicin ges som ett dropp (infusion) i din/ditt barns venport eller CVK. Beroende på diagnos och behandlingsprotokoll varierar tiden för droppet (infusionen).

Vilka biverkningar kan medicinen ha?

Doxorubicin påverkar benmärgen, dvs hämmar nybildningen av blodceller. Påverkan på vita blodkroppar medför ökad infektionskänslighet, låga röda blodkroppar och låga trombocyter kan ge blödningar. Tillfälligt håravfall, illamående/kräkning, blåsor, såriga slemhinnor (mukosit) och diarré är andra biverkningar som kan förekomma särskilt i början av behandlingen.

Annan viktig information

Läkemedel för att förebygga illamående ges före start av dropp (infusion).

Doxorubicin kan ge upphov till vävnadsskada om det hamnar utanför blodkärlet, därför administreras det i venport eller CVK.

Medicinen är röd och kan ge rödfärgad urin upptill ett dygn efter avslutat dropp (infusion).

Vid högre doser kan Doxorubicin ge hjärtpåverkan, därför undersöks hjärtat med ultraljud (UKG) före start av behandling, ibland under behandling och regelbundet efter avslutad behandling. Hur lång tid kontrollerna fortsätter beror på den sammanlagda dosen antracykliner som givits utifrån bakomliggande diagnos.

Epirubicin

Beskrivning

Epirubicin används framför allt vid behandling av mjukdelssarkom.

Hur ges medicinen?

Epirubicin ges vanligen som infusion (dropp).

Vilka biverkningar är vanliga?

Vid behandling med Epirubicin finns risk för påverkan på hjärtat och dess funktion. Därför undersöks hjärtat med ultraljud (UKG) före start av behandling, ibland under behandling och regelbundet efter avslutad behandling.

Andra vanliga biverkningar:

- Mukosit (inflammation, sår och blåsor i mun och svalg)
- Illamående, kräkningar
- Diarré
- Håravfall
- Värmevallningar.

Epirubicin kan även påverka bildningen av röda och vita blodkroppar samt trombocyterna (blodplättarna) så att dessa nivåer blir låga.

Annan viktig information

Epirubicin är en röd vätska som kan göra att urinens färg blir rödaktig upp till 2 dagar efter avslutad behandling.

Etoposid

Beskrivning

Etoposid används vid ett flertal olika maligna tumörer bland annat olika typer av lymfom, akut myeloisk leukemi, rhabdomyosarkom, Ewing sarkom, neuroblastom, nefroblastom samt inför stamcellstransplantation. Etoposid använd ibland även vid icke maligna tillstånd som hemofagocyterande lymfhistiocytos (HLH).

Hur får barnet medicinen?

Etoposid ges som infusion (dropp) under 1-24 timmar. Infusionen kan ges en till två gånger per dygn, vid vissa diagnoser flera dagar i rad.

Etoposid kan även ges som peroral behandling

Vilka vanligare biverkningar har medicinen?

- Illamående, kräkningar
- Påverkad produktion av röda och vita blodkroppar samt blodplättar så att dessa nivåer blir låga.
- Håravfall

Ifosamid

Beskrivning

Ifosamid används vid rhabdomyosarkom, Ewing sarkom samt olika typer av lymfom. Läkemedlet hämmar tillväxt av cancercellerna genom att påverka deras förmåga att dela sig.

Hur får barnet medicinen?

Ifosamid ges som dropp under 1-3 timmar i barnets CVK eller venport. Läkemedlet ges i 2-5 dagar i rad beroende på vilken diagnos barnet har. Ibland ges det två gånger per dygn, med 12 timmars mellanrum.

Vilka vanligare biverkningar har medicinen?

Ifosamid påverkar benmärgen genom att hämma nybildningen av blodkroppar med övergående minskning av antalet vita blodkroppar och blodplättar som följd. Detta ger ökad infektionskänslighet och kan orsaka trötthet och blödningar.

Ifosamid orsakar även håravfall och kan ge illamående och kräkningar i samband med behandlingen samt de närmaste dagarna efter avslutad behandling. Illamåendet kan medföra svårigheter att äta och dricka normalt.

Annan viktig information

Vid behandling med Ifosamid påverkas urinvägar och urinblåsa. Därför ges dropp med vätska med start före behandlingen och vanligtvis upp till ett dygn efter avslutad behandling. För att skydda urinblåsan ges en medicin (Mesna) i anslutning till behandlingen och urinen kontrolleras med urinsticka regelbundet för att upptäcka och vid behov åtgärda uppkommen irritation i urinvägarnas/urinblåsans slemhinna

Karboplatin

Beskrivning

Karboplatin förstör cancerceller genom att störa celldelningen. Används vid behandling av hjärntumör.

Hur får barnet medicinen?

Karboplatin ges som ett dropp i barnets centrala infart.

Vilka vanligare biverkningar har medicinen?

Kraftig påverkan på benmärgen och därmed hämmar nybildningen av blodkroppar med övergående minskning av antalet röda, vita blodkroppar och blodplättar som följd. Detta ger ökad infektionskänslighet.

Illamående i anslutning till behandlingen.

Håravfall

Sår på slemhinnorna i munnen och diarréer.

Risk för hörselnedsättning.

Risk för påverkan av njurfunktionen.

Annan viktig information

Kontroll av hörselprov före, under och efter behandlingen rekommenderas pga. risk för hörselpåverkan.

Topotekan

Beskrivning

Ges framför allt vid rhabdomyosarkom och neuroblastom. Läkemedlet hämmar tillväxt av cancercellerna genom att påverka DNAs förmåga att replikera sig och därmed cellen att dela sig.

Hur får barnet medicinen?

Behandlingen ges som infusion (dropp).

Vilka vanligare biverkningar har medicinen?

- Illamående, kräkningar, diarré, magsmärta, förstoppning
- Påverkan på benmärgsfunktionen. Nybildning av blodkroppar och blodplättar påverkas. Neutropen feber
- Håravfall
- Viktminskning och aptitlöshet, trötthet, svaghet
- Inflammation och sår på tungan eller tandköttet

Vinkristin

Beskrivning

Vinkristin är ett cytostatikum som ges i många behandlingsprotokoll för barn med cancer.

Läkemedlet hämmar tillväxt av cancercellerna genom att påverka deras förmåga att dela sig.

Hur får barnet medicinen?

Vinkristin ges som en infusion (dropp), vanligtvis mellan 15-60 minuter.

Vilka vanligare biverkningar har medicinen?

- Magknip och/eller förstoppning
- Smärta i ben, käke, muskler och/eller ryggen. Kan medföra svårigheter att gå.
- Hängande ögonlock eller skelning.

För att minska besvär med magsmärter är det viktigt att undvika förstoppning. Under behandling med Vinkristin bör barnet i förebyggande syfte få någon form av medicin mot förstoppning.

Smärta och hängande ögonlock är biverkningar som i de flesta fall går över, men kan bli långvariga.

Allmän information om biverkningar

Biverkningarna kan med hjälp av den kunskap och de mediciner som finns idag ofta förebyggas, reduceras, och ibland helt försvinna. Kontakta alltid personalen om du får problem.